

۲.۲.۹۲۹

تذکره الامام

زیان های بدنی و دینی

مؤلف :

علی عابدی

سرشناسه	:	عابدی، علی، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	زبان‌های بدنی همزمان / مولف علی عابدی.
مشخصات نشر	:	تهران : گروه آموزشی مدرس: سنجش و دانش ، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۸۴ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۶-۲۳۹-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	دین
موضوع	:	(Blood money (Islamic law
موضوع	:	دیات - ایران
موضوع	:	Blood money (Islamic law) -- Iran
موضوع	:	تأمین خسارت - ایران
موضوع	:	Indemnity -- Iran
رده بندی کنگره	:	۷/۱۹۵BP
رده بندی دیویی	:	۳۷۵/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۶۸۷۳۸۰

عنوان: زبان‌های بدنی همزمان

مولف: علی عابدی

ناشر: انتشارات سنجش و دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

صفحه آرای: مهدیه مخبری

طراح جلد: مهتاب دوستی

ناظر: نسرين خانی

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

«کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است»

بهاء : ۲۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
پیشینه	۳
فصل اول	۴
مفهوم زیان های بدنی همزمان	۴
مبحث اول- مفهوم زیان های بدنی هم زمان و مقایسه آن با نهادهای مشابه	۵
گفتاراول- مفهوم زیان های بدنی همزمان:	۶
بند اول- زیان:	۶
جمع بندی:	۹
بند دوم- بدنی:	۹
بند سوم- همزمان :	۱۰
بند چهارم- نتیجه بحث:	۱۱
گفتاردوم- مقایسه زیان های بدنی همزمان با نهاد های مشابه:	۱۱
بند اول- مقایسه زیان های بدنی هم زمان با زیان های مالی هم زمان:	۱۲
بند دوم- مقایسه زیان های بدنی همزمان با زیان های معنوی همزمان:	۱۳
گفتار سوم- مبنا و منبع زیان های بدنی همزمان:	۱۷
بند اول- مبنا:	۱۷
اصل جبران کامل خسارات :	۱۷
بند دوم- منبع:	۲۶
فصل دوم	۳۳
بررسی حکمی زیان های بدنی همزمان	۳۳

۳۴.....	مبحث اول - تمایز زبان های طولی و عرضی از یکدیگر:
۳۴.....	گفتار اول - معرفی دیدگاه:
۳۴.....	بند اول- تعاریف:
۳۶.....	گفتار دوم- ادله دیدگاه:
۳۶.....	بند اول- ادله زبان های طولی:
۳۸.....	بند دوم- ادله زبان های عرضی:
۳۸.....	گفتار سوم- بررسی حقوق موضوعه:
۳۸.....	بند اول- بررسی آثار مجازات قدیم در مورد اسباب عرضی:
۳۸.....	بند دوم- بررسی قانون مجازات - اذات - اید در مورد اسباب عرضی:
۳۹.....	بند سوم- بررسی قانون مجازات - اذات - اید در مورد نتیجه مستقیم:
۴۰.....	بند چهارم- بررسی قانون مجازات جدید در مورد نتیجه مستقیم:
۴۰.....	گفتار چهارم- نقد دیدگاه:
۴۰.....	مبحث دوم- هم مکان بودن یا نبودن اعضای خسارت دیده
۴۰.....	گفتار اول- معرفی دیدگاه:
۴۲.....	بند اول- نظریه ها:
۴۴.....	گفتار دوم- ادله دیدگاه ها:
۴۴.....	بند اول- دلایل نظریه عدم تداخل:
۴۵.....	بند دوم- دلیل تداخل:
۴۵.....	گفتار سوم- بررسی فقهی:
۴۵.....	بند اول- نظر فقها درباره هم مکان بودن:
۴۷.....	بند دوم- نظر فقها هم مکان نبودن:
۴۷.....	گفتار چهارم- بررسی حقوق موضوعه:

۴۹	گفتار پنجم - نقد دیدگاه :
۵۰	مبحث سوم - وابستگی اعضای آسیب دیده به یکدیگر :
۵۰	بند اول - تداخل :
۵۰	بند دوم - عدم تداخل :
۵۱	گفتار دوم - ادله دیدگاه :
۵۱	بند اول - دلایل - اخل :
۵۱	گفتار سوم - بررسی :
۵۲	بند اول - دیه اعضا ، جوار :
۶۳	بند دوم - منافع غیر تابعه :
۶۴	بند دوم - مصادیق پزشکی :
۶۶	گفتار چهارم - بررسی حقوق موضوعه :
۶۷	بند دوم - بررسی درباره وابستگی اعضای آسیب دیده ، بجز در قانون مجازات جدید :
۶۷	گفتار پنجم - نقد دیدگاه :
۶۸	مبحث چهارم - وحدت یا تعدد به فعل عامل زیان :
۶۸	گفتار اول - معرفی دیدگاه :
۶۸	بند اول - نظریه ها :
۶۹	گفتار دوم - ادله دیدگاه :
۶۹	بند اول - ادله عدم تداخل :
۶۹	بند دوم - ادله تداخل :
۷۰	گفتار سوم - بررسی فقهی دیدگاه :
۷۰	بند اول - تداخل دیات :
۷۰	بند دوم - عدم تداخل دیات :

۷۱	بند سوم- تفصیل بین تداخل و عدم تداخل :
۷۲	گفتار چهارم- بررسی حقوق موضوعه:
۷۲	بند اول- بررسی وحدت یا تعدد ضرب قانون مجازات قدیم:
۷۳	بند دوم- بررسی وحدت یا تعدد ضرب قانون مجازات جدید:
۷۵	گفتار پنجم- نقد دیدگاه:
۷۵	مبحث پنجم- جمع دیات:
۷۵	گفتار اول- معرّف دیدگاه:
۷۵	گفتار دوم: اصل دیات:
۷۷	گفتار سوم- بررسی فقه جمع دیات:
۷۷	گفتار چهارم- بررسی حقوق موضوعه:
۷۷	بند اول- بررسی جمع دیات در قانون مجازات فعلی:
۷۷	بند دوم- بررسی جمع دیات در قانون مجازات جدید:
۷۸	گفتار پنجم- نقد دیدگاه:
۷۹	منابع

مقدمه

در ساده‌ترین تعریف، می‌توان از زیان به عنوان لطمه به یکی از حقوق قانونی اشخاص دانست. (ماده یک ق.م.م.). رکن اصلی برای تحقق مسئولیت مدنی نیز همین واژه است. از این جهت، ضرر را می‌توان رکن اصلی مسئولیت مدنی دانست که اثر آن تنها در تحقق ارکان مسئولیت محدود نمی‌شود، بلکه در جبران خسارت نیز این ضرر است که محدوده جبران خسارت را تعیین می‌کند. یکی از مسائل مرتبط با بحث زیان، بحث زیان‌های همزمان است. در واقع، زمانی که یک شخص در یک زمان، بیش از یک زیان ببیند، می‌توان از اصطلاح زیان‌های همزمان استفاده کرد. برای نمونه، در زمان واحد، هم به ماشین شخص آسیب می‌رسد و هم اموال موجود در ماشین آسیب می‌بیند و یا بر اثر توهین کسی، هم آبروی شخص آسیب می‌بیند و هم احساساتش جریحه‌دار می‌شود. این اتفاق در مورد زیان‌های بدنی نیز می‌توان رخ دهد. برای مثال، افزون بر زبانی که زیان دیده از جهت عقل می‌بیند، خسارات دیگری نیز به سایر اعضای بدن وی وارد می‌شود. در این صورت، این سوال مطرح می‌شود که آیا باید میان این خسارت جمع‌کرد و عامل زیان را به پرداخت همگی آن‌ها محکوم کرد و یا آنکه با محکومیت وی به پرداخت یکی از خسارات، باقی خسارات را جبران نشده باقی گذارد؟

در فقه، این مسأله تحت عنوان تداخل دیات مطرح می‌شود. نظریه‌های مختلفی نیز، در این زمینه وجود ندارد. دیدگاه فقها در این خصوص پنج نظریه است که به اختصار عبارتند از:

- ۱- تمایز زیان‌های طولی و عرضی از یکدیگر
- ۲- هم‌مکان بودن یا نبودن اعضای خسارت دیده
- ۳- وابستگی اعضای آسیب دیده به یکدیگر
- ۴- وحدت یا تعدد ضربه
- ۵- جمع دیات

این اختلافات به قانون مجازات پیشین و جدید نیز کشیده شد و متأسفانه در هر دو قانون، علی‌رغم اهمیت موضوع، حکم واحدی دیده نمی‌شود. قابل ذکر است که این موضوع، تنها جنبه نظری نداشته و در رویه قضایی نیز مطرح است؛ چنانکه میان دادگاه‌ها در این باره اختلاف نظر وجود داشت تا اینکه منجر به صدور رای وحدت رویه از سوی دیوان عالی به شماره ۶۹۱ به تاریخ ۱۳۸۵/۰۷/۱۱ شد. با این حال، به نظر می‌رسد با توجه به تصویب قانون مجازات جدید، اعتبار یا عدم اعتبار رای فوق قابل بحث باشد.

به هر روی، رنوشتار حاضر، وضعیت زیان‌های قابل مطالبه در فرضی که چند زیان بدنی در زمان واحد و سوی یک عامل زیان به شخص واحد از سوی یک عامل وارد می‌شود، تبیین خواهد شد.

هدف اصلی این مجموعه، بررسی امکان مطالبه غرامت برای زیان‌های همزمان بدنی از دیدگاه فقه و حقوق است و همچنین رفع ابهام‌ها و اختلافات موجود نسبت به این موضوع و بررسی قانون مجازات قدیم و جدید نسبت به زیان‌های بدنی همزمان، واکاوی رویکرد فقها نسبت به زیان‌های بدنی همزمان و در نهایت ارائه راهکار به رویه قضایی برای چگونگی برخورد با موضوع پیش رو از اهداف برتر این مجموعه است.

موضع فقها نسبت به زیان‌های بدنی همزمان چیست؟

موضع قانون مجازات جدید نسبت به جبران خسارات و زیان‌های همزمان چیست؟

۱- فرضیه اصلی: نظر واحدی در فقه در زمینه زیان‌های بدنی همزمان دیده نمی‌شود.

۲- فرضیه فرعی: در قانون مجازات جدید اصل بر این است که در صورت وجود چند زیان

به تبع چند غرامت هم به زیان دیده تعلق می‌گیرد. با توجه به اصول حقوقی از جمله اصل جبران کامل خسارات بر فرض تعدد زیان جمع بین خسارات‌ها بهتر است.

۱- زیان‌های متعدد بدنی

۲- اصل جبران کامل خسارات